

lighed kan siges om alle andre Love, borgerlige og militære, at heller ikke de i det Hele ere skrevne for Jurister og Systematikere men aabenbart for Befolkningen i Almindelighed. Dertil kommer, om det end er noget mere Underordnet, at Endringsforslaget i og for sig ogsaa i andre Henseender ikke er saa heldigt affattet. For det Første er det lidt besynderligt, at det indskrænker sig til at gjælde den, der „deltager“ i Udsførelsen af strafbare Handlinger; ligger det ikke nærmere at sige: den, der foretager en strafbar Handling, idet det da er klart, at Reglen om Delagtighed i saa Fald ogsaa, ifølge de almindelige Regler, vilde finde Anvendelse paa mødende Tilfælde. Naar man nævner en strafbar Handling, er det derfor ogsaa noget paafaldende at oplyse den med Exempler, da Enhver jo nok veed — ialtsald vide de, der skulle anvende Loven, det nok — hvad en strafbar Handling er. Men skal det oplyses med Exempler, bliver det dobbelt besynderligt, at alle de Exempler, der nævnes, referere sig til en ganske enkelt Art af Overtrædelser, nemlig Overtrædelser mod selve Statsordningen og Statsforfatningen, og saa tilføies der: „eller anden Forbrydelse“. Det vilde under alle Omstændigheder have ligget nær, naar man nævner Dyrer, Antastelse af Rigsdagens Sikkerhed osv., saa ogsaa at nævne Antastelse af Kongen osv. Men i det Hele er der noget høist Villkaarligt i saaledes at fremhæve et Par enkelte Forbrydelser og saa tilføie: „eller andre Forbrydelser“. Forslaget har derved faaet en noget besynderlig og, om jeg saa maa sige, smagløs Form. Dette er det Væsentlige, jeg har at bemærke imod Forslaget; iøvrigt har jeg som sagt ikke i Realiteten noget Væsentligt at indvende imod det. Jeg skal dog endnu blot bemærke, at naar den ærede Ordsfører fremhævede det som en Fordel ved denne Affattelse, at de Ikke-Jurister og Ikke-Systematikere, som Forslaget ifær vedkommer, og som skulde have Loven i Hænde, kunne af denne Affattelse, som Flertallet foreslaar under Nr. 29, klart se, hvad der er deres Pligt, og hvad ikke, saa er dette netop ikke Tilfældet; thi det fremgaar klart af Lovforslaget, at deres principale og vigtigste Pligt er den at lyde deres Foresattes Befalinger; men naar man derimod stiller i Spidsen, at for Deltagelse i Udsøvelsen af en strafbar Handling blive de straffede, selv om de kun have adlydt en Befaling, vækker man netop den Forestilling hos dem, at det Væsentlige, det, som det kommer an paa, er netop det at se sig for, om Befalingen er lovlig eller ikke, fremfor altsaa at lyde Befalingen. — Der er stillet et Endringsforslag under Nr. 30, som undgaar de Ulemper, jeg har tilladt mig at fremhæve ved det under Nr. 20 stillede Forslag. Jeg skal ikke sige videre derimod; finder man det nødvendigt og passende at optage Grundlovsparagrafen her i Lovforslaget, kunde jo ganske vist en Bemærkning til den paa

dette Sted ikke være saa underlig; men det forekommer mig, at der ikke er tilstrækkelig Opfordring dertil. Grundlovens Bestemmelse beholder naturligvis sin fulde Betydning, enten den optages i dette Lovforslag eller ikke. Svorledes denne Grundlovsbestemmelse iøvrigt er at forstaa, skal jeg ikke i dette Øieblik nærmere indlade mig paa at udvile; men i Anledning af nogle Utringer af den ærede Ordsfører for Forslaget under Nr. 30, det ærede Medlem for Horsens (Wajer), som syntes at forudsætte, at Grundlovens Bestemmelse var at forstaa med en saadan Strengthed, at den, der udsørte eller adlød en Befaling, som gik ud paa at antaste Rigsdagens Sikkerhed eller Frihed, altid ubetinget skulde straffes som Spisforræder, selv om det havde været ham fuldkommen ubekendt, at den Befaling, han adlød, tilsigtede noget Saadant, skal jeg dog bemærke, at en saadan Forstaaelse fornødtigvis ikke kan have ligget til Grund for Affattelsen af Grundlovens Bestemmelse. Det kan fornødtigvis aldrig have været Meningen at ville anfse Nogen endog med den højeste Straf for Handlinger, hvis Strafbarhed ikke var eller kunde være ham bekendt. — Jeg skal endnu blot tillade mig et Par Ord med Hensyn til de Endringsforslag, der ere stillede til Lovens § 50. Endringsforslaget under Nr. 30, som gaar ud paa en forandret Redaktion af selve Paragrafen, har jeg ganske vist foreløbig sluttet mig til; men jeg har dog bestandig haft de samme Betæneligheder derved, som bleve fremhævede af den ærede Ordsfører, og som gjøre, at Sagen vistnok maa tages under fornyet Overveielse til tredie Behandling. Naar jeg har sluttet mig dertil, har det egentlig været som et Slags pis aller, som det mindste Onde for at undgaa en uheldigere Redaktion, som gjentagne Gange har været fremme, og som blev vedtagen her, den Gang Sagen var for i 1872, nemlig at indføre Ordene: Overtrædelser mod den egentlige militære Tjeneste. Dette Udtryk vil nemlig frembringe fuldstændig Uklarhed, da en Modsetning mellem den militære Tjeneste og den egentlige militære Tjeneste, eller mellem Tjenesteplichter og egentlige Tjenesteplichter, er ganske ubekendt og vanstelig vil kunne forstås, hvorimod det Udtryk, som her staaer: „Forseelser, begaaede i Tjeneste“, er klart; det er klart, hvad Meningen dermed er, nemlig den: at udelukke de Tilfælde, hvor den Vedkommende har begaaet en Handling, som vel kan siges at være en Overtrædelse af Straffeloven, men som derimod ikke er udført i selve Tjenesten. Der er imidlertid flere Indvendinger at gjøre mod dette Forslag. Det er saaledes dels et Spørgsmaal, om det egentlig gaar an at lade de Tilfælde, hvor Vedkommende har forset sig imod selve det militære Over- og Underordningsforhold, maaste paa en graverende Maade, falde udenfor, og dels rammes Forslaget af den Indvending, som den ærede Ordsfører ogsaa fremhævede, at der kan være Forseelser, begaaede i